

JAUTĀJUMI KOMISĀRES AMATA KANDIDĀTEI**Jesikai RŪSVALAI****Vide, ūdensresursu noturība un konkurētspējīga aprites ekonomika****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kuri jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie Komisijas locekļa amata ieņemšanai un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi Jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs Jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā īstenošit integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai un iekļausit dzimuma aspektu visās politikas jomās, kuras skar Jūsu pienākumus? Kā integrēsīt jaunatnes aspektu?

Kādas garantijas varat dot Eiropas Parlamentam, ka darbosīties neatkarīgi, un kā nodrošināsīt, lai Jūsu iepriekšējā, pašreizējā un turpmākā darbība neradītu šaubas par Jūsu spējām pildīt pienākumus Komisijā?

Kad es 1970. un 80. gados augu Zviedrijā, bieži šķita, ka ES atrodas tālu. Iespējams, tam par iemeslu bija mūsu ģeogrāfiskā atrašanās vieta kontinenta nomalē, kā arī tas, ka vēsturiski esam uzskatījuši sevi par nepakļautiem un neatkarīgiem, tāpēc nekad nav bijusi pārliecība, ka Zviedrija kādu dienu pievienosies Savienībai. Tomēr, kad es pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā, būdama jauna, politiski aktīva studente, iestājos par to, lai Zviedrija kļūtu par Savienības dalībvalsti, es biju pārliecināta ne tikai par ekonomiskajiem ieguvumiem, ko šāda dalība sniegs, bet arī apzinājos, ka Zviedrijas vieta ir Eiropas valstu starpā. Eiropas Savienības pamatā ir tādas vērtības kā atvērtība, brīvība un cilvēka cieņa, tādejādi ES atbilda manas paaudzes ideāliem un iemiesoja nākotni, kādu vēlējamies mūsu bērniem.

Es joprojām spilgti atceros šo laiku: diskusijas mājās, debates skolā un tikšanās ar iedzīvotājiem pilsētu domēs un laukumos visā valstī. Bet visvairāk es atceros milzīgo lepnumu, ko izjutu, kad Zviedrija beidzot kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti. Manā skatījumā nav lielāka pagodinājuma kā iespēja komisāra amatā piedalīties mūsu kopīgās Eiropas nākotnes veidošanā.

Lepojos, ka esmu māte un vecmāmiņa, tamdēļ arvien vairāk mani nodarbina jautājums par to, kādu Savienību atstāsim nākamās paaudzes rokās. Mūsu drošība, pārticība un daba, no kuras esam atkarīgi savas labklājības nodrošināšanai, sastopas ar daudziem izaicinājumiem. Tomēr vienlaikus esmu pārliecināta, ka mums piemīt kolektīvs spēks, ar kuru pārvarēt šīs problēmas, ja darbosīties kopā.

Kad Zviedrijas Padomes prezidentūras laikā 2023. gadā biju ES lietu ministre, man bija uzdots veicināt zaļāku, drošāku un pārtikušāku Eiropu. Palīdzēt virzīt Savienības kursu vēl nepieredzētas nenoteiktības laikā bija gan sarežģīti, gan deva papildījumu, un es esmu lepna par darbu, ko esmu paveikusi, lai saglabātu mūsu atbalstu Ukrainai, izvirzītu konkurētspēju par darbakārtības prioritāti un palīdzētu panākt vienošanos par būtiskām paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" daļām.

Pirms dažām nedēļām priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena man kā Komisijas locekles amata kandidātei uzticēja portfeli, kas skar visu eiropiešu dzīvi. Kā priekšsēdētāja atzīmē manā pilnvarojuma vēstulē, "klimate un dabas aizsardzība ir vitāli svarīgi mūsu labklājībai un veselībai." Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es turpināšu īstenot politiskās pamatnostādnes kā Vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas komisāre un kā aktīva, uz sadarbību orientēta un motivēta kolēģijas locekle. Tikai nedaudzas politikas jomas caurvij Savienības tiesību aktu kopumu vairāk nekā šī joma. Tāpēc ciešai sadarbībai ar pārējiem kolēģijas locekļiem būs liela nozīme, un es ceru un ticu, ka savā politiskajā karjerā esmu skaidri apliecinājusi spēju sadarboties.

Komisāres amatā es lielu uzsvāru liktu uz to, lai iedzīvotājiem uz vietas izskaidrotu informāciju par Eiropas Savienības darbu gan manā atbildības sfērā, gan ārpus tās. Tādēļ es vēlētos apmeklēt visas dalībvalstis un daudzus reģionus un aktīvi sadarboties ar mūsu starptautiskajiem partneriem, jo īpaši saistībā ar Kuņminas–Monreālas

globālo biodaudzveidības satvaru un Globālo nolīgumu par plastmasu. Saskaņā ar Komisijas mērķi stiprināt Eiropas ģeopolitisko nozīmi es centīšos arī nodrošināt, ka ES uzņemas vadošo lomu globālajā vides pārvaldībā, īpaši attiecībā uz bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, ūdensresursu noturību un aprites ekonomikas politiku, veicinot gan mūsu globālo konkurētspēju, gan vidisko ilgtspēju.

Komisāres amatā es arī turpinātu mūsu nozīmīgo darbu dzimumu līdztiesības un jauniešu iesaistes jomā – šie ir jautājumi, kuros Parlaments ir uzņēmies izteiktu vadību. Kā uzsvērts ANO Vides programmā un ESAO Pasaules vides forumā, klimata pārmaiņām ir dzimumspecifiska ietekme. Tāpēc saskaņā ar 8. vides rīcības programmā prasīto es nodrošināšu, ka dzimumu līdztiesības aspekts tiek integrēts visos vides rīcībpolitikas pasākumos, un te es sadarbošos ar līdztiesības komisāru(-i) un piesaistīšu tādus resursus kā Vides ģenerāldirektorāta līdztiesības koordinators un Komisijas darba grupa Līdztiesības jautājumos. Es panāksu, ka ietekmes novērtējumos tiek analizēta attiecīgā dzimumspecifiskā ietekme, un šajos jautājumos sadarbošos ar ieinteresētajām personām. Tiks ņemta vērā vides politikas sociālā ietekme uz sievietēm, jo īpaši neaizsargātās kopienās, un tiks gādāts par to, lai mūsu pāreja uz ilgtspēju nepadziļinātu pastāvošo nevienlīdzību.

Vides kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības pastāvīga mazināšanās ietekmēs jaunākās paaudzes. Un jauniešiem ir savi, dažkārt atšķirīgi viedokļi par to, kāda ir pareizā pieeja vides politikai, ūdensresursu noturībai un aprites ekonomikai. Tāpēc gaidu manu pirmo ikgadējo Jaunatnes politikas dialogu, kuru plānoju rīkot pirmajās 100 manu pilnvaru dienās. Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es ar lielu interesi tikšos ar jaunatnes pārstāvjiem visā Eiropas Savienībā un starptautiskā mērogā, arī ar jauniešiem no vides organizācijām un jaunajiem lauksaimniekiem. Šīs apspriešanās palīdzēs man izprast jauniešu perspektīvu, izstrādājot man uzticētās atbildības jomas politiku un pārstāvēt ES pasaules mērogā.

Būdama komisāres amata kandidāte, kas lūdz jūsu uzticību, es apņemos ievērot visaugstākos ētikas standartus, vienmēr rīkoties saskaņā ar Līgumiem un ievērot Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu. Zviedrijas prezidentūras laikā es pievērsu vislielāko uzmanību tam, lai darbotos kā godīgs starpnieks un rastu kopsaucēju dalībvalstu starpā. Komisijas locekles amatā es nepieņemsu nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus un pilnībā rīkošos Eiropas interesēs. Ja manu pienākumu pildīšanā rastos kāda situācija, kas varētu izraisīt interešu konfliktu, es par to nekavējoties informētu priekšsēdētāju. Un šīs apņemšanās nav tikai skaļi vārdi: esmu juriste pēc izglītības, bijusī Zviedrijas Advokātu asociācijas locekle, ilggadēja parlamenta deputāte un ministre, un esmu veltījusi savu dzīvi darbam, kas balstās uz godprātības, neatkarības un objektivitātes principiem.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un Jums pakļauto dienestu darbu? Kā Jūs izprotat to, ka Jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Kopš mūsu Savienības dibināšanas tās spēks ir veidots sadarbības ceļā. Eiropas ideju nebūtu bijis iespējams īstenot bez sadarbības pāri valstu robežām, reģioniem un politiskās pārliecības šķēršļiem. Šis sadarbības princips turklāt ir nostiprināts mūsu iestāžu attiecībās. Es ar vislielāko atbildību iestāšos par šā principa ievērošanu.

Būdama Parlamenta ilggadējā deputāte, bijusī ES lietu ministre un komisāres amata kandidāte, es labi apzinu, cik svarīgi ir sadarboties ar pilsoņiem, kuru labā es vēlos strādāt. Ievērojot Līgumā noteiktās procedūras, es kā kolēģijas locekle uzskatītu sevi par atbildīgu iedzīvotāju tieši ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu priekšā. Šādi esmu strādājusi valdībā un šādi strādāšu Komisijas locekles amatā.

Eiropas Parlaments ir vairākkārt apliecinājis savu līderību Eiropas ilgtspējīgas pārkārtošanās jomā. Jūs esat pieprasījuši skaidru rīcību un rezultātus, vienlaikus paužot to iedzīvotāju viedokli, kuri ir nobažījušies, ka mūsu politika dažkārt ir pārāk sarežģīta. Es to redzēju savām acīm, kad pildīju ES lietu ministres pienākumus Zviedrijas Padomes prezidentūras laikā un piedalījos gandrīz piecdesmit plenārsēžu debatēs. Tas man deva nenovērtējamu ieskatu Parlamenta centienos un raizēs un man palīdzējis veidot saiknes starp likumdevējiem. Lai nodrošinātu

visplašāko demokrātisko atbalstu un visiedarbīgākos politiskos rezultātus, ilgtspējīga un taisnīga pārkārtošanās ir jāveido sadarbībā ar Parlamentu.

Ja manu kandidatūru apstiprinās, es apņemos turpināt šo viedokļu apmaiņu un strādāt pie tā, lai nostiprinātu īpašās attiecības starp Parlamentu un Komisiju saskaņā ar saistībām, kas apstiprinātas priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādņēs, 2010. gada pamatnolīgumā un 2016. gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Komisijas locekles amatā es nodrošināšu, ka attiecībās starp Parlamentu un mani un manu kabinetu vienmēr valda atklātība, pārredzamība, savstarpēja uzticēšanās un regulāra informācijas apmaiņa, un es arī personīgi piedalīšos komiteju uzklaušanās, plenārsēžu debatēs un starptautiskās sarunās.

Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es proaktīvi sekošu līdzi priekšsēdētājas solījumam piešķirt Parlamentam lielāku lomu tiesību aktu ierosināšanā un veidošanā. Ja Parlaments nāks klajā ar manai atbildības jomai piekritīgu rezolūciju saskaņā ar 225. pantu, es labprāt to apspriedīšu īpašā strukturētā dialogā ar kompetento komiteju un aktīvi piedalīšos Komisijas apspriedēs par šādām rezolūcijām. Lai Parlaments varētu pilnvērtīgi īstenot savu demokrātisko pārraudzību, apņemos sniegt nepieciešamo informāciju par plānotajām iniciatīvām un notiekošajām tiesību aktu izstrādes procedūrām skaidrā un savlaicīgā veidā un ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Padomei. Tāda pati apņemšanās attieksies uz turpmākiem pasākumiem saistībā ar Parlamenta nostājām un pieprasījumiem iesniegt likumdošanas iniciatīvas, un es gādāšu par to, lai šādi pasākumi būtu raiti un skaidri. Un, protams, saskaņā ar Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu es nodrošināšu, ka Parlaments ir pilnībā informēts par ierosināto tiesību aktu iespējamo sociālo, vidisko un ekonomisko ietekmi.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

3. Kādus konkrētus pasākumus Jūs veiksīt saistībā ar Eiropas ūdens resursu noturības stratēģiju, lai risinātu tādas jautājumus kā ūdens resursu efektīva izmantošana, trūkums, piesārņojums un ar ūdeni saistītais risks? Kā Jūs ņemsit vērā atsevišķu dalībvalstu īpatnības, tostarp lauksaimniecības nozarē, un kritisko saikni starp ūdeni un veselīgām ekosistēmām, ņemot vērā arī pieejamās tehnoloģijas? Kādus pasākumus Jūs plānojat veikt, lai sasniegtu un uzturētu augstas kvalitātes ūdens standartus, tostarp panākot spēkā esošā tiesiskā regulējuma izpildi?

Ūdens ir globālas nozīmes jautājums, kurā Eiropas Savienībai arī turpmāk ir jāuzņemas vadošā loma. Ilgtspējīga ūdens resursu apsaimniekošana, ūdens noturība un ūdens trūkums ir galvenie risināmie jautājumi Eiropas Savienības un tās dalībvalstu nākotnei. Ūdens ir nepieciešams cilvēkiem, uzņēmumiem, lauksaimniecībai, infrastruktūrai, enerģētikai, iekšzemes ūdenstransportam un veselām ekosistēmām un to sniegtajiem ekosistēmu pakalpojumiem. Tomēr daudzās Eiropas daļās ūdens jau ir pakļauts spiedienam klimata pārmaiņu, strukturāli nepareizas apsaimniekošanas, neilgtspējīgas zemes izmantošanas, hidromorfoloģisko pārmaiņu un piesārņojuma dēļ.

Eiropas reģioni un pilsētas arvien biežāk saskaras ar letāliem karstuma viļņiem, ūdens trūkumu un pēkšņiem plūdiem. Tīras, efektīvas un apritīgas ūdensresursu apsaimniekošanas sistēmas nodrošināšana ir būtiska iedzīvotājiem un ES ilgtspējīgai labklājībai un konkurētspējai visās ekonomikas nozarēs (sk. arī 8. jautājumu). Vienam no taisnīgas pārkārtošanās programmas pamatelementiem ir jābūt tīra ūdens pieejamības nodrošināšanai visiem.

Tāpēc Eiropas Ūdensresursu noturības stratēģijas vispārējais mērķis būs saglabāt ūdens kvalitāti un daudzumu Eiropas Savienībā un ārpus tās robežām, uzlabot mūsu ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas nozares konkurētspējīgo inovācijas segmentu un novērst ūdens problēmu pamatcēloņus, tādas kā piesārņojums, ūdens trūkums un klimata pārmaiņu ietekme. Stratēģija papildinās jauno Eiropas Klimatadaptācijas plānu, Eiropas civilās aizsardzības mehānismu un Eiropas okeānu paktu. Lai nodrošinātu konsekventu pieeju visās ar ūdeni saistītajās iniciatīvās, es cieši sadarbošos ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), gatavības un krīžu pārvarēšanas komisāru(-i) un zivsaimniecības un okeānu komisāru(-i). Šajā kontekstā galvenais uzsvars būs uz partnerību un solidaritāti.

Lai visā ūdens aprites ciklā integrētu saldūdens apsaimniekošanu, būtiska nozīme ir visaptverošai pieejai “no avota līdz jūrai”. Partnerībā ar zivsaimniecības un okeānu komisāru(-i) solos panākt mūsu jūras un piekrastes ekosistēmu ilgtspējīgu pārvaldību, tādējādi izveidojot stabilu pamatu plaukstošai zilajai ekonomikai.

Mana pieeja ietvers trīs galvenos konkrētos elementus: centrālā uzmanība tiks pievērsta spēkā esošo tiesību aktu stingrai īstenošanai, būtiskiem ieguldījumiem ūdens infrastruktūrā un relevantajās tīrās rūpniecības tehnoloģijās, kā arī tiesību aktu vienkāršošanai gadījumos, kur tas ir lietderīgi. Ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, es

dialogā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām par prioritāti izvirzīšu galveno tiesību aktu īstenošanu un sniegšu pielāgotu atbalstu dalībvalstīm, pievērsoties konkrētām vajadzībām, arī reģionos. Esmu apņēmusies iesaistīties šajā dialogā, bet strukturālas neatbilstības gadījumā nevilcināšos veikt izpildes pasākumus. Finansējuma vajadzību risināšanai es plānoju sadarboties ar Eiropas Investīciju banku un citām finanšu iestādēm un ieinteresētajām personām, lai izstrādātu jaunus finansēšanas risinājumus un veicinātu ieguldījumus gan tradicionālajos, gan dabā balstītos infrastruktūras risinājumos.

Apzinoties mūsu reģionālās atšķirības un problēmas, es izstrādātu Eiropas ūdens resursu noturības stratēģiju, kurā tiktu atbalstīta saskaņota pieeja ūdens resursu apsaimniekošanai, kas pielāgota katras dalībvalsts konkrētajiem apstākļiem. Eiropas Savienībā mēs saskaramies ar daudzām un dažādām ar ūdeni saistītām problēmām, to vidū ūdens resursu trūkumu, ko rada ilgstoši sausuma periodi, katastrofāli plūdi un ūdens ekosistēmu degradēšanās gan saldūdens, gan jūras vidē. Tas viss rada lielas izmaksas iedzīvotājiem un mūsu uzņēmumiem. Lai gan šīs problēmas ir kopīgas visā Savienībā, to rašanās un nopietnība atšķiras. Sadarbībā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) kohēzijas un reformu jautājumos es centīšos mobilizēt investīcijas un atbalstīt reformas, kas risina šīs ar ūdeni saistītās problēmas. Mūsu mērķim jābūt saglabāt sociālo un teritoriālo kohēziju un palielināt lauku un pilsētu kopienu noturību visā ES.

Es apzinos specifiskās problēmas lauksaimniecības nozarē, kuru spēcīgi ietekmē gan ūdens trūkums, gan pārmērīgs ūdens daudzums, kā arī ūdens kvalitātes pasliktināšanās. Es uzskatu, ka ir obligāti jāveic īpaši pasākumi, lai atbalstītu pret ūdensproblēmām noturīgu lauksaimniecības praksi un mazinātu barības vielu (to skaitā nitrātu) un pesticīdu noteces negatīvo ietekmi uz ūdens kvalitāti. Partnerībā ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru(-i) es centīšos ūdens noturību iekļaut jaunajā lauksaimniecības un pārtikas redzējumā.

Atvieglot piekļuvi finansējumam un veicinot ūdens izmantošanas efektivitāti, arī ūdens atkalizmantošanu, Ūdensnoturības stratēģijā vēlos arī sekmēt jaunu tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu. Tas balstīsies uz ES ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas nozares inovatīvajiem risinājumiem un speciālajām zināšanām ūdens infrastruktūras, ūdens efektivitātes, digitalizācijas un mākslīgā intelekta (MI) jomā.

Esmu apņēmusies pilna veicināt ūdensresursu globālo noturību un, ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, iesaistīšos dialogā un partnerībā ar trešām valstīm, jo īpaši ar ANO īpašo sūtni ūdens jautājumos, gatavojoties 2026. gada ANO konferencei par ūdeni. Viena no galvenajām prioritātēm būs nodrošināt piekļuvi drošam ūdenim un sanitārijai un veicināt pārrobežu sadarbību ūdensresursu jomā. Atbalsts daudzpusējai rīcībai ūdens jomā, izmantojot tādas platformas kā ANO/EEK konvencija vai ANO Konvencija par cīņu pret pārtuksnešošanu, veicinās mieru un stabilitāti pasaulē.

4. Kādus konkrētus pasākumus Jūs plānojat piedāvāt saistībā ar aprites ekonomikas aktu, lai radītu tirgus pieprasījumu pēc otrreizējām izejvielām un izveidotu vienotu atkritumu tirgu? Vai papildus nepieciešamajai spēkā esošo tiesību aktu īstenošanai šis akts neaprobežosies tikai ar pašreizējā atkritumu un ilgtspējīgu ražojumu regulējuma par pārskatīšanu? Kāda ir paredzamā ietekme uz Savienības vidisko pēdu, resursu izmantošanu un ES konkurētspēju? Kādas konkrētas nozaru darbības, piemēram, attiecībā uz kritiski svarīgām izejvielām un tekstilizstrādājumiem, Jūs plānojat veikt, arī ņemot vērā importu no trešām valstīm?

Aprītīgas pārkārtošanās mērķis ir ražojumu un materiālu kontekstā pāriet no lineāras pieejas uz aprites cikla pieeju. Tas ir būtiski, lai uzlabotu konkurētspēju un ekonomisko sniegumu, vienlaikus samazinot mūsu vidisko pēdu un atkarību no primārajiem resursiem. Aprītīgas pieejas optimizēs resursu produktivitāti un otrreizējo materiālu izmantošanu, un tām vajadzētu būt tīras rūpniecības kursa neatņemamai sastāvdaļai.

Resursu ieguve un pārstrāde rada vairāk nekā pusi no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijām, ievērojami ietekmē veselību un izraisa lielāko daļu bioloģiskās daudzveidības zuduma, ja tiek ņemta vērā zemes izmantošanas maiņa. Eiropas rūpniecības nozarē resursi ir vislielākā ražošanas resursu izmaksu pozīcija, tāpēc resursu apdomīga un racionāla izmantošana ir ļoti svarīga konkurētspējas panākšanai. ES rūpniecības sektori ir atkarīgi no kritiski svarīgām un stratēģiskām izejvielām, un aprītīgas sistēmas ir izstrādātas tā, lai resursi tiktu izmantoti pēc iespējas ilgāk, tādējādi ierobežojot atkritumu daudzumu un samazinot ārējo atkarību, kas apdraud mūsu atvērto stratēģisko autonomiju.

Pēdējā Komisijas pilnvaru termiņā ir paveikts ievērojams darbs, lai ieviestu jaunas iniciatīvas un pārskatītu galvenos tiesību aktus.

Tajā pašā laikā aprites ekonomikas vienotais tirgus vēl nav izveidots.

Galvenās problēmas ES pārejā uz aprites ekonomiku ir salīdzinoši zema pieprasījuma pēc otrreizējām izejvielām, apritīgiem ražojumiem un pakalpojumiem apvienojumā ar faktiski neesošu vienoto atkritumu tirgu. Šīs problēmas tika izceltas Letas un Dragi ziņojumos. Ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, šie būs jautājumi, kuru risināšanai es vēlētos pievērsties.

Lai izveidotu konkurētspējīgu aprites ekonomiku un maksimāli palielinātu vienotā tirgus priekšrocības, ir ļoti svarīgi novērst tirgus nepilnības (sk. arī 9. jautājumu). Otrreizējās izejvielas bieži ir dārgākas nekā nepārstrādātas izejvielas, kuru cenās parasti nav ņemta vērā to ieguves un pārstrādes ietekme uz vidi. Pirms Aprites ekonomikas akta iesniegšanas es rūpīgi izvērtēju šīs problēmas un izpētīšu iespējamās risinājumus, izmantojot plašu dialogu ar ieinteresētajām personām, valstu iestādēm un uzņēmēju aprindām, vienmēr paturot prātā vajadzību uzlabot konkurētspēju un racionalizēt procesus. Tas ietvers stratēģijas ar mērķi palielināt otrreizējo izejvielu izmantošanu, tādējādi samazinot vidisko pēdu, it īpaši patērētāju un materiālu vidisko pēdu, tādējādi atbalstot mūsu rūpniecības konkurētspēju.

Saskatu potenciālu trīs pamatelementos:

- praktiska to visaptverošo tiesību aktu īstenošana, kurus Parlaments un Padome apstiprinājuši pēdējā Komisijas pilnvaru termiņa laikā. Te ietilpst uzraudzība, agrīna brīdināšana un tehniskā palīdzība, kā arī finansēšanas risinājumu izpēte;
- vienotā tirgus pilnveidošana, kas ietver lielākas saskaņotības panākšanu un iedarbīgākas pieejas tādiem jautājumiem kā paplašināta ražotāja atbildība un atkritumu likvidēšanas kritēriji, kā arī racionalizēšana un vienkāršošana;
- apritīgas pārkaršāšanās ekonomikas stiprināšana un apritīgu ražojumu un uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, tai skaitā strauji augošajā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu plūsmā, kurā ir daudz kritiski svarīgo un citu vērtīgo materiālu.

Mums arī jāatceras, ka ES darbojas pasaules tirgos un ka mūsu politikai ir ietekme ārpus mūsu robežām. Tāpēc, ja mani apstiprinās šajā amatā, es sadarbošos ar kolēģijas locekļiem(-ēm) apritīguma ārējās dimensijas jautājumā. Es vēlos sadarboties, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kas panākams, arī izmantojot tirgus uzraudzību. Turklāt mums ir jādažādo kritiski svarīgo izejvielu imports un jāveicina apritīgums, izmantojot godīgas tirdzniecības un investīciju partnerības, ar mērķi veicinātu ilgtermiņa, savstarpēji izdevīgas attiecības.

Lai noteiktu, kuri instrumenti ir aprites ekonomikas aktam visiedarbīgākie un vispiemērotākie, vēlos iesaistīties plašās konsultācijās un veikt visaptverošus ietekmes novērtējumus, rūpīgi ņemot vērā formulējumus, kādi lietoti pašreizējā tiesību aktu kopumā, iespējamās finansiālās sekas un administratīvo slogu. Iespējamām darbībām jābūt mērķorientētām, tāpēc vajadzības gadījumā es iešu tālāk par pašreizējā regulējuma pārskatīšanu. Kā piemērus instrumentiem, kam varētu būt svarīga nozīme, var minēt turpmāku saskaņošanu, pasākumus, kas īpaši vērsti uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu pieaugošo plūsmu, pasākumus jaunu tirgu veicināšanai, izmantojot reciklēta satura mērķrādītājus, ekonomiskus stimulus un publiskā iepirkuma politikas pārskatīšanu. Apzinoties, ka materiāli ir daudzveidīgi un ka tiem ir atšķirīgas piedāvājuma un pieprasījuma problēmas, es neizmantošu universālu pieeju. Tā vietā es turpināšu īstenot plastmasai, baterijām, iepakojumam un tekstilizstrādājumiem izstrādātās stratēģijas un tiesību aktus, pielāgojot mūsu centienus katras nozares specifikai.

Turklāt, kā minēts manā pilnvarojuma vēstulē, ja mani apstiprinās komisāres amatā, es plānoju nākt klajā ar jaunu bioekonomikas stratēģiju, kuras uzdevums ir veicināt inovāciju, kāpināt biomateriālu ilgtspējīgu ražošanu un izmantot sinerģiju ar aprites ekonomiku (sk. arī 7. jautājumu).

Es arī izmantošu Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas potenciālu aprites ekonomikā, apspriežoties ar ieinteresētajām personām un nodrošinot, ka ekodizaina prasības ir racionalizētas, darbotiespējīgas un iedarbīgas (sk. arī 9. jautājumu).

Kopumā mans mērķis ir sagatavot tādu Aprites ekonomikas aktu, kas iezīmēs Savienības vidiskās pēdas noturīgu samazināšanos, vienlaikus stiprinot ES konkurētspēju un veicinot mūsu atvērto stratēģisko autonomiju.

5. Kā Jūs īstenosit nulles piesārņojuma rīcības plānu, lai nodrošinātu, ka vajadzības gadījumā tiek pievērsta pienācīga uzmanība visām nozarēm, un vai Jūs plānojat kādus papildu pasākumus? Kad Jūs iesniegsit priekšlikumu par REACH pārskatīšanu, kas to vienkāršotu, bet vienlaikus garantētu labāku veselības un vides aizsardzību un nozares konkurētspēju? Kāds ir Jūsu plāns attiecībā uz PFAS (perfluoralkilvielas un polifluoralkilvielas), lai līdz minimumam samazinātu to iedarbību uz cilvēkiem un vidi, vienlaikus nodrošinot skaidru un īstenojamu satvaru rūpniecībai, ņemot vērā būtiskos lietojumus?

Tīrs ūdens un gaiss ir pamattiesības, kas dod labumu visiem. Pasākumi saskaņā ar 2021. gada Nulles piesārņojuma rīcības plānu tagad ir pabeigti vai ir krietni pavirzījušies uz priekšu; turklāt ir pārskatīti, pastiprināti un atjaunināti tiesību akti, kas veicina Eiropas zaļā kursa īstenošanu attiecībā uz gaisa kvalitāti, ūdens piesārņotājiem, komunālo notekūdeņu attīrīšanu, rūpnieciskajām emisijām, dzīvsudrabu un kaitīgu ķīmikāliju klasifikācijas marķēšanu un iepakojšanu. Jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādnēs paredzēts, ka nākamajos gados prioritāte būs īstenošana un atbalsts dalībvalstīm – arī reģioniem un pilsētām – šo jauno pasākumu izpildē cilvēku, jo īpaši visneaizsargātāko iedzīvotāju, un uzņēmumu labā.

Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es sniegtu visaptverošu pārskatu par progresu virzībā uz 2030. gada nulles piesārņojuma mērķrādītāju sasniegšanu. Galvenie atlikušie soļi ir pabeigt notiekošos novērtējumus attiecībā uz tiesību aktiem par nitrātiem, jūras stratēģijas satvaru un peldūdeni, kā arī atbilstības pārbaudi attiecībā uz principu “piesārņotājs maksā”. Šajā kontekstā svarīga būs arī plānotā ūdens resursu noturības stratēģija.

Turklāt jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādnēs ir aicināts kā daļu no tīras rūpniecības kursa izstrādāt ķīmiskās rūpniecības tiesību aktu kopumu. Šai paketei būtu jāstiprina ķīmikālijas reglamentējošo tiesību aktu izpilde, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, arī attiecībā uz pārdošanu tiešsaistē, ar mērķi saglabāt un atbalstīt ilgtspējīgu ES uzņēmumu konkurētspēju visā pasaulē. Turklāt pārejā uz drošākām alternatīvām tai būtu jāsniedz lielāks atbalsts ķīmiskās rūpniecības nozarei un jo īpaši MVU. Es apņemos kopā ar priekšsēdētājas vietnieku(-ci) labklājības un rūpniecības stratēģijas jautājumos sagatavot ķīmiskās rūpniecības paketi, kurā ietilptu leģislatīvs priekšlikums REACH pārskatīšanai 2025. gadā (sk. arī 8. jautājumu). Es vēlos, lai REACH pārskatīšanā tiesiskais regulējums tiktu vienkāršots un modernizēts ar mērķi palielināt ilgtspējīgu konkurētspēju un drošību Eiropas Savienībā un nodrošināt cilvēka veselības un vides aizsardzību. Vēlos pārskatīt dubulto atļauju un ierobežojumu sistēmu, lai būtiski samazinātu vajadzību pēc individuālām atļaujām bīstamu vielu izmantošanai, kā arī lai uzlabotu informācijas prasības tādās svarīgās jomās kā endokrīnie disruptori. Tas novērsīs informācijas trūkumu un uzlabos riska kontroli.

Komisijas 2024. gada aprīļa paziņojumā par “būtisku lietojumu” ir atzīts, ka pastāv nozīmīgi kaitīgo vielu, tostarp PFAS, rūpnieciski lietojumi, kuri ir būtiski zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, kā arī mūsu stratēģiskajai autonomijai. Pašreizējam priekšlikumam ierobežot PFAS visdažādākajos patērētājiem paredzētos un rūpnieciskos lietojumos pēc iespējas drīzāk būtu jānodrošina lielāka skaidrība un paredzamība. Es varu jau tagad norādīt, ka centīšos aizliegt PFAS izmantošanu patērētāju lietojumos, piemēram, kosmētikas līdzekļos, materiālos, kas ir saskarē ar pārtiku, un āra apģērbos. Ja snieguma un drošuma ziņā piemērotas alternatīvas nav pieejamas, es atbalstītu PFAS turpmāku izmantošanu rūpnieciskiem lietojumiem, jo īpaši kritiski svarīgiem lietojumiem, stingri kontrolētos apstākļos, līdz tiek atrasti pieņemami aizstājēji, vienlaikus ieviešot stingrus emisiju un apglabāšanas noteikumus, kuri palīdzētu ierobežot PFAS nonākšanu vidē, un skaidrus stimulus ieviest jauninājumus un izstrādāt ilgtspējīgus aizstājējus.

6. Vai Jūs apņematies pilnībā un laikus īstenot spēkā esošos ar dabu saistītos tiesību aktus un nodrošināt šo aktu un ES starptautisko saistību izpildi? Kā Jūs nodrošināsiet, ka šo rīcībpolitiku īstenošanai ir pieejams pienācīgs finansējums, kā arī, iespējams, īpašs Dabas atjaunošanas fonds nākamajā DFS? Kā Jūs plānojat pilnveidot dabas kredītu sistēmu?

Apņemos pilnībā un laikus īstenot un izpildīt visus ar dabu saistītos tiesību aktus un izpildīt ES **starptautiskās saistības bioloģiskās daudzveidības jomā**, proti, Kuņminas-Monreālas globālajā biodaudzveidības satvarā uzņemtās saistības. Veselīgas ekosistēmas cilvēkiem un sabiedrībai sniedz daudzus ieguvumus, to vidū tādas kā klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām, katastrofu riska novēršana, pārtikas nodrošinājums, ūdens nodrošinājums un dažādi citi ekosistēmu pakalpojumi. Tas ir būtiski mūsu sabiedrības labklājībai un mūsu ekonomikas noturībai, kā arī mūsu ilgtermiņa konkurētspējai.

Lai gan mērķrādītājs juridiski aizsargāt 30 % mūsu sauszemes teritorijas šķiet sasniedzams, tas pats mērķrādītājs attiecībā uz mūsu jūrām prasa lielākus centienus. Turklāt, lai sniegtu pilnīgu labumu sabiedrībai, mūsu ekonomikai un, protams, pašai dabai, mums ir jānodrošina, ka visas aizsargājamās teritorijas tiek faktiski pārvaldītas un saglabātas.

Dabas tiesību aktu kopums, arī tā dēvētās dabas direktīvas un jaunā Dabas atjaunošanas regula, ir spēcīgs, taču elastīgs instruments, kas palīdz aizsargāt un atjaunot ekosistēmas, aizsargāt galvenos ekosistēmu pakalpojumus un palielināt Eiropas noturību. Tādējādi tas vienlaikus veicina mūsu konkurētspēju. Šo tiesību aktu pilnīga īstenošana un izpilde ir nepieciešama arī, lai izpildītu ES starptautiskās saistības, kas būs viena no manām galvenajām prioritātēm, ja mani apstiprinās komisāres amatā.

Ja kļūšu par Komisijas locekli, es galveno uzmanību veltīšu īstenošanai, kas notiks ciešā sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām, vienlaikus izmantojot visu pieejamo instrumentu kopumu, tai skaitā tehnisko palīdzību, spēju veidošanu, atbilstības nodrošināšanu un izpildi. Es vēlos arī sadarboties ar reģioniem, lai apspriestu to konkrētās problēmas. Esmu apņēmības pilna panākt vienkāršošanu, centīšos pēc iespējas samazināt nevajadzīgu administratīvo slogu un uzlabot konsekvenci un sinerģiju starp dažādām rīcībpolitikas jomām, neapdraudot to mērķus.

Es uzskatu, ka mums ir ātri jāizvērs un pilnībā jāizmanto digitālo rīku potenciāls. Konkrētāk, Zemes novērošanas tehnoloģijas veicinās īstenošanu un izpildes pasākumus, vienlaikus samazinot ieinteresēto personu slogu.

Lai veidotu noturīgu un konkurētspējīgu ekonomiku, ir būtiski sekmēt dabai labvēlīgas investīcijas. Ieguldot dabā, mēs ne tikai risinām vides problēmas, bet arī radām jaunas iespējas cilvēkiem, uzņēmumiem un darbvietu izveidei jaunās nozarēs. Būs nepieciešams pienācīgs publiskais un privātais finansējums dabai.

Pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā jau ir paredzētas vairākas finansējuma iespējas dabai, un tās ir jāizmanto pilnībā. Kā izklāstīts jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādņēs, nākamajā daudzgadu finanšu shēmā mums ir vajadzīga jauna pieeja modernam, lielākam budžetam. Mums ir jātiecas uz jaunu ilgtermiņa budžetu, kas būs mērķtiecīgāks, racionālāks un ietekmīgāks un vienlaikus atspoguļos Eiropas stratēģiskās prioritātes un mūsu mērķi kļūt par investīciju Komisiju. Apņemos izvērtēt, kā mēs varam vislabāk veicināt dabas atjaunošanu no dažādiem avotiem un kā radīt stimulus tam, lai atalgotu lauksaimniekus un citus zemes apsaimniekotājus, kuri cieņpilni strādā ar dabu. Šajā saistībā es strādāšu kopā ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru(-i) un budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru(-i). Vispirms mums ir jāsaprot, ko vēlamies finansēt, bet pēc tam – kā mēs varam vislabāk sasniegt savus mērķus un maksimāli palielināt rezultātus uz vietas. Tas mūsu finansējumu padarīs ietekmīgāku.

Ņemot vērā steidzamo vajadzību pēc papildu finansējuma un apzinoties, ka tas rada ievērojamas iespējas ekonomikai, mans nodoms, ja mani apstiprinās komisāres amatā, ir izpētīt uz tirgu balstītu stimulu izveidi un ieviešanu papildus publiskajam finansējumam. Minētie stimuli ietvertu dabas sertifikātus un kredītus, kas paredzēti, lai finansiāli atalgotu tos, kuri īsteno ilgtspējīgu praksi. Šādi stimuli varētu arī mudināt apdrošināšanas sabiedrības vairāk ieguldīt stabilās ekosistēmās, palīdzēt uzņēmumiem vairojot ekosistēmu pakalpojumus un veicināt videi draudzīgu produktu izstrādi. Ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, es plānoju iesaistīties dialogā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un turpināt darbu pie izmēģinājuma shēmām bioloģiskās daudzveidības sertifikācijas un dabas kredītu jomā, kas papildinās pašreizējos valstu centienus. Šīm shēmām būtu jāatbilst stingriem kvalitātes kritērijiem, kas ir saskaņīgi ar Eiropas un starptautiskajiem bioloģiskās daudzveidības mērķiem.

7. Kā atjauninātā bioekonomikas stratēģija ilgtspējīgā veidā un saskaņā ar zaļā kursa mērķiem atraisīs Eiropas bioekonomikas potenciālu? Kādus konkrētus pasākumus Jūs veiksit, lai ieviestu zinātniski pamatotu stratēģiju, kas būtiski veicinās ES ekonomikas konkurētspēju, vienlaikus nekaitējot vides un dabas resursiem?

Augošā ES bioekonomikas nozare piedāvā alternatīvus un inovatīvus risinājumus, kas aptver plašu nozaru klāstu, kurā ietilpst lauksaimniecība, pārtika, būvniecība, materiāli, piemēram, plastmasa un tekstilizstrādājumi, ķīmiskās vielas un transports, un sniedz daudzas interesantas iespējas ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, es plānoju izpētīt visu potenciālu, kas piemīt augošajiem bioekonomikas sektoriem. Uzskatu, ka bioekonomika var būtiski veicināt konkurētspēju un labklājību, jo tā ir svarīgs apriņģuma

papildinājums un svarīga ES tīras rūpniecības kursa daļa. Es iesniegšu jaunu Bioekonomikas stratēģiju, kas atbilst priekšsēdētājas paustajam nodomam turpināt Eiropas zaļo kursu. Manuprāt, bioekonomikas stratēģija ir svarīgs elements ES ilgtspējīgas konkurētspējas programmā un rūpniecības politikā, un tai ir saikne ar Biotehnoloģiju aktu, Dzīvības zinātņu stratēģiju un Aprites ekonomikas aktu.

Uzlabotas bioekonomikas stratēģijas ietvaros mums ir jāatbalsta un jāveicina būtiskas investīcijas tehnoloģijās, sektoros, ražojumos un materiālos, kuri var palīdzēt paplašināt bioekonomiku. Centrālā loma būs apritīgumam, kas nodrošinās, ka bioekonomika samazina spiedienu uz vidi, aizsargā bioloģisko daudzveidību un uzlabo visu ekosistēmu pakalpojumu klāstu. Tas ietver biomasas stratēģiskas izmantošanas veicināšanu un biomasas saglabāšanu ekonomikā pēc iespējas ilgāk, pirms tā tiek izmantota enerģijas ražošanai, maksimāli palielinot otrreizējo izejvielu (piemēram, pārtikas un lauksaimniecības atkritumu, blakusproduktu un blakusplūsmu) izmantošanu.

Uzskatu, ka mūsu pieejā ir jāatzīst, ka biomasu ir atjaunojama, bet ne bezgalīga. Laikā, kad pieaug konkurence par biomasu, ir ļoti svarīgi spiedienu uz zemi un biomasu kontrolēt saskaņā ar ES starptautiskajām saistībām, tai skaitā Kuņminas-Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru. Tas ir atkarīgs no izejvielu ilgtspējīgas ieguves un no tā, vai izejvielas tiek izmantotas pēc kaskādes principa, kas nodrošina, ka biomasas izmantošanā tiek panākta maksimāla ekonomiskā un vidiskā vērtība. Koncentrējoties uz nepietiekami novērtētām izejvielām, kuras atbilst ilgtspējas un apritīguma principiem, mēs varam atrastīt ilgtspējīgas bioenerģijas potenciālu, jo īpaši tādās nozarēs kā aviācija, kas tuvākajā nākotnē, visticamāk, būs atkarīga no šķidrās degvielas.

Lai sasniegtu šos mērķus, stratēģijā būtu jānosaka bioekonomikas nozaru un ražojumu kopums, kam ES būtu jāpievērš prioritāra uzmanība, un jānosaka veidi, kā atbalstīt to izvēršanu un stiprināt uzņēmumus, kas iesaistās šajās nozarēs. Mums jāņem vērā, ka daudzos gadījumos bioprodukti salīdzinājumā ar fosilā kurināmā alternatīvām pašlaik nav konkurētspējīgi izmaksu ziņā. Iespējamie instrumenti, kā stiprināt ilgtspējīgus uzņēmumus un uzlabot apstākļus to pārejai no laboratorijas testiem uz ražošanu, var ietvert ekomarķēšanu, regulatīvo procedūru vienkāršošanu, biobāzētu risinājumu stimulēšanu, izmantojot publisko iepirkumu, attiecīgu nozares standartu noteikšanu un, iespējams, biobāzēta satura prasību ieviešanu atsevišķām ražojumu kategorijām pēc rūpīgas izskatīšanas un dialoga ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām.

Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es plānoju izstrādāt šo stratēģiju iekļaujošā un atklātā dialogā ar ES iestādēm un ieinteresētajām personām. Vēlos stratēģiju balstīt uz jaunākajām zinātnes atziņām, pamatojoties uz rezultātiem, atziņām un pētījumiem, kas darīti pieejami kopš stratēģijas pēdējās atjaunināšanas 2018. gadā, to vidū tiem, ko radījis kopuzņēmums "Apriteņa biobāzēta Eiropa" ar 2 miljardu EUR budžetu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros. Raugoties nākotnē, mums ir arī jāapzina, kurās tehnoloģijās, nozarēs, ražojumos vai materiālos ir vajadzīgas būtiskas investīcijas, kas veicinās bioekonomikas izvēršanu, vienlaikus novēršot tā saucamo biomasas plaisu, proti, jāatbalsta ilgtspējīga ieguve, maksimāli jāizmanto otrreizējās izejvielas, piemēram, pārtikas un lauksaimniecības atkritumi, un pēc iespējas ilgāk jāsaglabā biomateriālu izmantošana materiālos lietojumos.

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas uzdotais jautājums

8. Kā Jūs plānojat dot ieguldījumu tīras rūpniecības kursa īstenošanā? Šajā sakarā kādus pasākumus Jūs plānojat veikt attiecībā uz Aprites ekonomikas aktu, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgām izejvielām? Kā Jūs plānojat turpināt tālāk attīstīt nulles piesārņojuma ieceri un kādi pasākumi, Jūsaprāt, būtu jāiekļauj jaunajā ķīmiskās rūpniecības tiesību aktu kopumā? Vai šajā sakarā Jums ir kādi konkrēti plāni attiecībā uz PFAS? Kādus pasākumus Jūs plānojat ierosināt Eiropas ūdensapgādes noturības stratēģijā attiecībā uz enerģētiku, rūpniecību un digitālo nozari? Kā Jūs plānojat pilnveidot Jauno Eiropas "Bauhaus"?

Tīras rūpniecības kurss noteiks, kā mēs atbalstīsim mūsu konkurētspēju, noturību un stratēģisko autonomiju, vienlaikus panākot klimatneitralitāti. Mērķis ir stiprināt rūpniecības konkurētspēju, tai pat laikā pilnībā izmantojot priekšrocības, ko dod tīra aprites ekonomika, un tādējādi palīdzēt mazināt piesārņojumu, resursu izsīkšanu un bioloģiskās daudzveidības zudumu. Tīras rūpniecības kursa īstenošanā es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jomā, kā arī par klimatu, neto nulles emisijām un tīru izaugsmi atbildīgo Komisijas locekli, ar mērķi iezīmēt rūpniecības dekarbonizācijas virzienu un pavirzīties ceļā uz resursefektīvu, apritīgu un tīru ekonomiku. Apritīgas pieejas optimizēs resursu produktivitāti un otrreizējo materiālu izmantošanu, un tām vajadzētu būt tīras rūpniecības kursa neatņemamai sastāvdaļai.

Vēlos, lai Aprites ekonomikas aktā galvenā uzmanība tiktu pievērsta atlikušajiem šķēršļiem, kas kavē pāreju uz aprites ekonomiku. Letas un Dragi ziņojumos atzīts, ka tie ir faktiskā atkritumu, otrreizējo materiālu un ilgtspējīgu ražošanu aprites vienotā tirgus trūkums, zems pieprasījums pēc otrreizējām izejvielām un fakts, ka nepārstrādātu pirmreizējo izejvielu cenas neatpoguļo ar šīm izejvielām saistītās papildu sekas. Tāpēc Aprites ekonomikas akta ietekmes novērtējumā tiks aplūkotas problēmas, kas saistītas ar otrreizējo izejvielu pieprasījumu un piedāvājumu. Arī šajā jautājumā es plānoju sadarboties ar ieinteresētajām personām. Konkrētie pasākumi būs atkarīgi no šā novērtējuma un ieinteresēto personu ieguldījuma. Jebkurā gadījumā sekmīgas aprites ekonomikas izveide nav iedomājama bez spēkā esošo noteikumu īstenošanas. Atbildē uz 4. jautājumu es izklāstīju iespējamus elementus, kas ir jāapsver. Izstrādājot šos pamatelementus, es vēlos, kad vien iespējams, vienkāršot to uzņēmumu dzīvi, kuri iesaistās aprites ekonomikā. Viens no jautājumiem, kas šajā sakarā ir jāņem vērā, – otrreizējo izejvielu ražotājiem vajadzētu būt iespējai pārdot savus ražojumus visā vienotajā tirgū, nesaskaroties ar atšķirīgiem noteikumiem katrā dalībvalstī.

Apritīgas pieejas būs būtiskas, lai līdz 2030. gadam sasniegtu Kritiski svarīgo izejvielu akta kritēriju, proti, 25 % reciklētu stratēģisko izejvielu. Ekodizaina prasībām arī būtu jānodrošina, ka ražojumi, kas satur kritiski svarīgas izejvielas, ir izstrādāti tā, lai tie būtu izturīgi, remontējami un reciklējami. Problēmas ražotājiem sagādā arī izejvielas, kas nav kritiski svarīgas. Daudziem (tēraudam, cementam, plastmasai, biomateriāliem u. c.) ir ievērojama oglekļa pēda, un daudzi ES uzņēmumi ir atkarīgi no importa no trešām valstīm, un tas tos padara neaizsargātus pret cenu svārstībām un piegādes traucējumiem, savukārt ES ir neaizsargātāka no stratēģiskās autonomijas viedokļa.

Kā jau paskaidrots manā atbildē uz 5. jautājumu, 2021. gada Nulles piesārņojuma rīcības plāna pasākumi tagad ir pabeigti vai ir krietni pavisinājušies uz priekšu. Saskaņā ar jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajām pamatnostādnēm nākamajos gados prioritāte būs īstenošana un atbalsts dalībvalstīm, arī reģioniem, lauku un pilsētu kopienām, nolūkā nodrošināt, ka pasākumi ir iedarbīgi un sasniedz gaidītos rezultātus.

Jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādnēs ir aicināts tīras rūpniecības kursa satvarā izstrādāt ķīmiskās rūpniecības tiesību aktu kopumu. Kā jau minēju atbildē uz 5. jautājumu, kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos apņemos 2025. gadā sagatavot tiesību akta priekšlikumu par *REACH* pārskatīšanu ar mērķi tiesisko regulējumu vienkāršot un modernizēt, lai palielinātu ilgtspējīgu konkurētspēju un drošību Eiropas Savienībā un nodrošinātu cilvēka veselības un vides aizsardzību.

PFAS piesārņojums augs un ūdenī apdraud cilvēka veselību un vidi un rada ievērojamas sociālās un ekonomiskās izmaksas. Atbildē uz 5. jautājumu es paskaidroju, kā plānoju rīkoties attiecībā uz *PFAS* ierobežojumiem un nosacījumiem, ar kādiem to izmantošana būtu atļauta.

Atbildē uz 3. jautājumu esmu detalizēti izklāstījusi savus plānus attiecībā uz Eiropas ūdensnoturības stratēģiju. Svarīga minētās stratēģijas daļa būs veicināt apritīgumu un ūdens izmantošanas efektivitāti. Centīšos veicināt jaunas tirgus iespējas jau tā ļoti konkurētspējīgajai ES ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas nozarei. 40 % pasaules patenti, kas attiecas uz ūdens resursu apsaimniekošanu, ir Eiropas patenti, un es esmu pārliecināta par mūsu uzņēmumu potenciālu šajā nozarē.

Ja mani apstiprinās Komisijas locekles amatā, es popularizēšu Jauno Eiropas “Bauhaus” kā pastāvīgu Eiropas zaļā kursa katalizatoru. Uzskatu, ka, īstenojot konkrētus projektus uz vietas visās dalībvalstīs un to reģionos, Jaunais Eiropas “Bauhaus” var apritīgumu padarīt taustāmu iedzīvotājiem, pētniekiem un uzņēmumiem. Plānoju balstīties uz līdz šim gūtajiem panākumiem un izmantot finansēšanas mehānismus tam, lai veicinātu projektu pētniecību, testēšanu un demonstrēšanu saskaņā ar “Bauhaus” garu un tā trim pamatvērtībām — ilgtspēju, iekļaušanu un estētiku. Mērķis ir palielināt tīras un taisnīgas pārkārtošanās pamanāmību un sociālo akceptu, pamatojoties uz “Bauhaus” kopienas iesaisti un uz cilvēkiem vērstu perspektīvu. Es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) kohēzijas un reformu jautājumos, ar jaunuzņēmumu, pētniecības un inovācijas komisāru(-i) un ar enerģētikas un mājokļu komisāru(-i).

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas uzdotais jautājums

9. Eiropas Komisijas priekšsēdētāja pilnvarojuma vēstulē lūdza Jūs kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos vadīt darbu pie aprites ekonomikas akta, lai izveidotu vienotu atkritumu tirgu, un stiprināt centienus izveidot ilgtspējīgu produktu vienoto tirgu. Kāds ir Jūsu redzējums un kādas konkrētas darbības, tostarp likumdošanas pasākumus, Jūs veiksiet turpmākajos gados, lai sasniegtu šos mērķus?

Es vēlos, lai Aprites ekonomikas akts koncentrētos uz atlikušajiem šķēršļiem, kas kavē pāreju uz aprites ekonomiku. Šo šķēršļu vidū ir atkritumu, otrreizējo materiālu un ilgtspējīgu ražojumu faktiska aprites vienotā tirgus trūkums, zems pieprasījums pēc otrreizējām izejvielām un fakts, ka pirmreizējo izejvielu cenas neatspoguļo ar šīm izejvielām saistītās papildu sekas.

Tāpēc Aprites ekonomikas akta ietvaros es vēlētos ierosināt pieprasījuma un piedāvājuma puses pasākumus, vienlaikus vienkāršojot tiesisko regulējumu, kā minēts arī Letas un Dragi ziņojumos. Visi konkrētie pasākumi balstīsies uz visaptverošiem ietekmes novērtējumiem un ieinteresēto personu viedokļiem. Atbildēs uz 4. un 8. jautājumu jau esmu izskaidrojusi savu redzējumu un izklāstījusi, kādus pasākumus plānoju veikt.

Es neizmantošu universālu pieeju, jo dažādiem materiāliem piedāvājuma un pieprasījuma pusē raksturīgas atšķirīgas problēmas. Jebkurā rīcībā sekundāro resursu tirgus uzlabošanai tiks ņemts vērā fakts, ka dažādu ražojumu (piemēram, plastmasas, tekstilizstrādājumu, metālu, biomateriālu un nemetālisko minerālu) tirgiem ir atšķirīgas īpašības. Es plānoju izveidot ilgtspējīgu ražojumu vienoto tirgu, kas stiprina konkurētspēju un piedāvā patērētājiem izturīgus, remontējamus augstas veiktspējas ražojumus. Šis tirgus nodrošinātu taisnīgus un konsekventus konkurences apstākļus ražotājiem visā Eiropā. Veicinot reciklētāju, pārražotāju, remontētāju un atjaunotāju iespējas, mēs censtos radīt jaunas darbvietas dažādiem prasmju līmeņiem un katrā dalībvalstī, tādējādi sekmējot ekonomikas izaugsmi un ilgtspēju.

Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es koordinēšu darbu, kas vajadzīgs, lai pirmajā pilnvaru termiņa gadā pieņemtu pirmo Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas darba plānu. Šajā plānā tiks noteiktas galvenās ražojumu kategorijas jaunu ekodizaina kritēriju piemērošanai, koncentrējoties uz augstas ietekmes patēriņa un rūpniecības ražojumiem. Es apņemos šos jaunus standartus balstīt uz pārredzamu apspriešanos un ieinteresēto personu aktīvu līdzdalību Ekodizaina forumā. Mans mērķis ir noteikt prasības, kas paīdzina materiālu un ražojumu aprites ciklu ES ekonomikā, bet vienlaikus samazina izmaksas un administratīvās pūles gan patērētājiem, gan uzņēmumiem.

Visbeidzot, attiecībā uz atkritumu vienoto tirgu mēs jau esam veikuši pasākumus ES tirgus sadrumstalotības samazināšanai, novēršot atšķirības atkritumu jomas tiesību aktu transponēšanā, interpretācijā un piemērošanā. Tomēr atkritumu un sekundāro resursu vienotais tirgus joprojām darbojas nepilnīgi. Mums ir jālikvidē atlikušie šķēršļi. Piemēram, atkritumu un no tiem izrietošo otrreizējo izejvielu vienoto tirgu var vēl vairāk stiprināt saskaņotās pieejas atkritumu cikla beigu kritērijiem un ražotāja plašinātai atbildībai.

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas uzdotais jautājums

10. Lauksaimniecība un mežsaimniecība izmanto lielākās zemes platības Eiropas Savienībā un tādējādi ievērojami palīdz sasniegt ES mērķrādītājus klimata un biodaudzveidības jomā. Komisāres amata kandidāte, kā Jūs plānojat līdzsvarot biodaudzveidības aizsardzības un dabas saglabāšanas mērķus, no vienas puses, un lauksaimnieciskās ražošanas saglabāšanu, pārtikas nodrošinājumu un biomasas ilgtspējīgu izmantošanu, no otras puses? Kā Jūs plānojat uzlabot ūdensapgādes noturību lauksaimniecībā, lai veicinātu lauksaimniecisko ražošanu? Kādas ir Jūsu idejas, kā dot ieguldījumu redzējumā par pārtiku un lauksaimniecību? Kā Jūs nodrošināsiet, ka lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares tiek integrētas Bioekonomikas stratēģijā?

Stratēģiskais dialogs par ES lauksaimniecības nākotni ir palīdzējis noorientēties, kas ir jā dara, lai izveidotu sociāli atbildīgas, saimnieciski izdevīgas un ekoloģiski ilgtspējīgas agropārtikas sistēmas. Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es plānoju cieši sadarboties ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru(-i) un balstīties uz stratēģiskā dialoga darbu, lai nodrošinātu, ka ES lauksaimniecības nozare joprojām ir konkurētspējīga, noturīga un ilgtspējīga.

Lauksaimnieki un mežsaimnieki ir svarīgi zemes apsaimniekotāji, kas ir cieši saistīti ar dabisko vidi. Viņiem ir nepieciešama veselīga augsne, tīrs ūdens un gaiss, kā arī bagātīga bioloģiskā daudzveidība, kas ļauj saražot kritiski svarīgu, nekaitīgu un kvalitatīvu pārtiku mūsu visu interesēs, un viņiem ir nozīmīga loma šādu apstākļu nodrošināšanā. Lauksaimniecības zeme darbojas arī kā oglekļa piesaistītājs un bioekonomikas nozarēm piedāvā atjaunīgos resursus, piemēram, biomasu rūpniecībai un enerģētikai. Lauksaimnieki un mežsaimnieki ļoti labi apzinās, kā sausums, plūdi, dabas ugunsgrēki, ūdens trūkums un bioloģiskās daudzveidības zudums var ietekmēt viņu iztikas līdzekļus. Šīs problēmas mazina pārtikas aizsardzību un palielina augu kaitēkļu un dzīvnieku slimību risku. Pastiprināta konkurence par resursiem un zemi var arī ilgtermiņā radīt lielākas sociālās un ekonomiskās

izmaksas. Esmu pārliecināta, ka, rīkojoties kopā, mēs varam apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un ūdens kvalitātes pasliktināšanos, īstenojot ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi.

Mums ir jānodrošina, ka lauksaimniekiem un mežsaimniekiem ir pievilcīgi un stabili ienākumi, kas atspoguļo viņu būtisko nozīmi rūpēs par dabu, augsnes atjaunošanā, tīra ūdens un gaisa saglabāšanā. Labāka barības vielu un pesticīdu pārvaldība ir daļa no risinājuma, kā samazināt piesārņojumu un saglabāt augsnes kvalitāti, vienlaikus nodrošinot, ka lauksaimniecība joprojām ir konkurētspējīga un darbojas planētas iespēju robežās. Es apzinos problēmas, bet esmu apņēmies strādāt, lai panāktu līdzsvarotu rezultātu, kas nāktu par labu visiem.

Mums arī labāk jāintegrē primārie ražotāji bioekonomikas vērtības ķēdē un pilnībā jāizmanto tās potenciāls. Izstrādājot jaunu ES bioekonomikas stratēģiju, es plānoju apspriesties un sadarboties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, to vidū lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, lai nodrošinātu, ka tiek ņemts vērā viņu skatījums un vajadzības (sk. 7. jautājumu).

Lauksaimnieki pārtiek no pašu saražotā. Tā ir sarežģīta nozare, kas ir atkarīga no laikapstākļiem un mainīgajām tirgus cenām. Ja vēlamies, lai lauksaimnieki turpinātu pāreju uz vidiski ilgtspējīgāku praksi, mums ir jāturpina mācīties no lauksaimnieku pēdējo mēnešu laikā paustās pieredzes; tas ļaus mums izstrādāt un izmantot jaunu pieeju ilgtspējas nodrošināšanai, dekarbonizācijas atbalstam un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Es ticu, ka ar pozitīviem stimuliem un atlīdzību, piemēram, maksājumiem par ekosistēmu pakalpojumiem, mēs varam veicināt ekosistēmu pakalpojumu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu. Ja mani apstiprinās komisāres amatā, mana prioritāte būs videi labvēlīgu darbību un privāto investīciju izveide papildus publiskajam finansējumam, un es paātrināšu darbu, kas nepieciešams, lai ieviestu dabas kredītus, ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām, to vidū dalībvalstīm, starptautiskajiem partneriem un organizācijām.

Abiem izskatīšanā esošajiem tiesību aktu priekšlikumiem par meža un augsnes monitoringu būtu jānodrošina uzlabots monitoringa un ilgtspējīga mežu apsaimniekošana. Ja mani apstiprinās komisāres amatā, es ar prieku sadarbošos ar Eiropas Parlamentu šajos jautājumos. Esmu pārliecināta, ka ar stimuliem ir iespējams izveidot mežsaimniekiem pareizu satvaru, kas palīdzēs izveidot noturīgus mežus, kuri dod ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, palīdz mazināt klimata pārmaiņas un tām pielāgoties, kā arī veicina bioekonomiku, un mums ir jāatzīst pašreizējie ilgtspējas centieni. Es centīšos atvieglot un stimulēt privātā finansējuma piesaisti šajā jomā.